

Hicazın Başlıca Şehirleri: Mekke Taif, Yersib, Yenbu, Cüreş San'a, Hicr, Hayber, Suhar, Deba, Dumetulcendel, Fedek, Teyma, Vadilkura ve Makna

Araplarda İlk Yazı: Arap yarımadasında yazının Hire'de geliştiği, buradan yarımada'nın diğer bölgelerine yayıldığı ve hatta Mekke'ye bile buradan geldiği bilinir.

Kuzey Arabistanda Kurulan Devletler: Nebatiler, Tedmürlüler, Gassaniler, Hireliler.

Güney Arabistan'da Kurulan Devletler: Mainliler, Sebeliler, Himyeriler.

KURAN İLE İLGİLİ BİLGİLER

Uhdud Ayeti

Buruc süresinde (4-8.) ayetler hendeklere doldurulup yakılan Necran Hıristiyanlarından bahseder.

Ebrehe ve Kulleys Tapınağı: Ebrehe, San'a'da meşhur Kulleys tapınağını yaptırdı. Bazan, Yemen'de Sasanilerin son, İslam Devletinin ilk valisidir.

Enuşirvan ve Hükümdarlığı: Enuşirvan Sasani hükümdarı olup Yemen'de Habeş iktidarına son vermiştir.

Mekke'nin ilk Sakinleri: Mekke'yi ilk mesken edenlerin Amalika olduğu söylenir.

Kusay b. Kilab : Asıl adı Zeyd olup Kureyş kabilesine adını veren kişidir. Kusay b. Kilab. Mekke'nin idaresini eline geçiren ilk Kureyşli'dir. Çocukluğunu annesiyle birlikte uzakta Suriye hududunda geçirdiği için Kusay adını almıştır. Hz. Peygamber'in beşinci göbekten dedesi olup Huzaalılardan *Huleyl b. Hubşiyye*'nin kızı *Hubba* ile evlendi. Bu evlilikten **Abdüddar, Abduluzza, Abdülkusa, Abdülmenaf** çocukları dünyaya geldi.

Kureyş İslamiyetin Ortaya Çıktığı Sıralarda Şu Kabilelerden Oluşmaktaydı:

Haşim, Umeyye, Nevfel, Muttalib, Zühre, Abdüddar, Esed, Teym, Mahzum, Adi ve Sehm.

Darunnevenin Banisi: Kusay, Kureyş kabilesinin önemli işlerinin görüşüldüğü Darunneve'yi inşa etmiştir.

Mutayyebun: Mutayyebun Esed, Zühre, Haris ve Teym oğulları Abdulmenaf oğullarını, Abdüddar oğullarına karşılık desteklerdir. Kokulu bir kazana ellerini batırarak Kabe'ye el sürmelerinden dolayı bu adı almıştır.

Ahlafl: Müttefikler yani Kabe'de birbirlerini destekleyeceklerine dair yeminleştikleri için bu adı almışlardır.

Bu iki gurup birbirlerini yok edinceye kadar savaşmaya karar verdiler. Fakat sonunda barış yaptılar. Hicabe, liva ve Nedve'nin Abdüddar oğullarına, rifade ve sikayenin ise Abdülmenaf oğullarında kalması hususunda anlaştilar.

Mekke'de Kureyş kabilesine ait görevler

1-Rifade: Hacıların yeme-içme ihtiyacını karşılama

2-Sikaye: Hacıların su ihtiyacını karşılama sikaye görevini Abbas b. Abdulmuttalib yürütüyordu.

3-Nedve: Kureyş kabilelerinin idare meclisi (Abdüddar)

4-Hicabe (Sidane): Kabe'nin perdedarlığı, bakımı ve anahtarının muhafazasıdır. Bu vazife Abdüddar oğullarından Osman b. Talha bu göreve bakıyordu.

5-Liva: Kureyş'in bayrağını taşıma imtiyazı, (Abduddar)

6-Ukab: Savaşta sancağı taşıma görevi.

7-Eşnak: Diyetlerin ödenmesi ve zararların karşılanması Teymoğullarının elinde Hz. Ebu Bekir (kan davaları)

8-Kubbe: Savaş esnasında bir çadırın kurularak savaş teçhizatının toplanması.

9-E'inne: Savaşta kumandanlık yapmak. Bu görevi süvari birliğine kumandanlık yapmak bu görevden *Halit b. Velid* sorumluydu.

Sifaret: Kureyş'in yabancılar nezdinde temsil edilmesi bu görevi Adi kabilesinden Hz Ömer b. Hattab görevliydi.

Eysar: Ezlam adı verilen fal okları çekmek Cumah'tan *Safvan b. Umeyye* bakıyordu.

Meşura ve Meşuret: Kabile reislerinin iştişare yapması. Bu göreve Esed'den *Yezid b. Zem a* bakıyordu.

Hukume-Emvalı Muhacere: Putlara sunulmuş malların saklanması, Sehm oğullarından Haris b. Kays bakıyordu.

Abdulmenaf oğulları: Abdüşşems, Nevfel, Muttalip, Haşim

Evs ve Hazrec kabilesi Yemen'den gelip Yesrib'e yerleşmiş ve Yahudiler'le bazı savaşlar halinde olmuşlar ve Gassaniler'den yardım alarak Yahudiler'e üstün gelmişlerdir. Evs ve Hazrec daha sonra kendi aralarında da birbirlerine düşmüşlerdir. Aralarında **Sümeyr, Yevmu Buas**, Evs ve Hazrec arasında meydana gelen savaşlardır. En önemlisi Buas savaşıdır. Evs kabilesinin üstünlüğü ile son bulmuştur. Evs Kureyş ile Hazrec de Kurayza ve Nadiroğullarıyla ittifak yapmışlardır.

Buas Savaşı: 617 yılında Hicretten 5-6 yıl öncedir.

Arap Yarımadası'nın Coğrafi Bölgesi: Tihame, Hicaz, Necid, Yemen ve Arud olmak üzere beş bölgeden oluşur.

Mekke Şehrine Hakim Olan Kabileler: Amalika, Cürhümlüler, Huzaa kabilesi ve Kureyş hakim olmuştur.

ARAPLARDA DEMOĞRAFİK YAPI

1-Arab-ı Baide : Eski devirlerde yaşamış en eski Araplar. Ad, Semud, Medyen, Amalika gibi kabileler.

2-Arab-ı Aribe : Kahtaniler asılları Yemen'dir. Asıl Araplar bunlardır. Cürhüm ve Ya'rub olmak üzere ikiye ayrılır.

Kehtani Kabileler : Kudaa, Ezd, Mezhiç, Hemdan, Kinde, Kelb, Uzre, Ans, Murad, Huzaa, Cüzam, Alu Cefne, (Gassaniler) Lahm, Tay, Eş'ar, Evs, Hazrec

Yemen'deki Meşhur Me'rib Barajı: Me'rib Barajının yıkılmasından sonra, Ali Cefne Gassaniler Suriye'ye, Lahm ve Cüzam Hire'ye Huzaa Mekke'ye, Kinde önce Bahreyn sonra Hadramevt ve daha sonra da Necid'e yerleştiler.

Evs ve Hazrec Medine'ye yerleşen Kahtani kabilesidir.

Arab-Müsta'ribe : Aslen Arap olmayıp sonradan Araplaşan kabilelerdir.

Arab-ı Müsta'ceme: İslamın ortaya çıkışından sonra çeşitli ülkeleri fetheden Arap ordularının bu memleketlerin asıl sakinleriyle karışmasından sonra ortaya çıkan Araplara Arab-ı Müsta'ceme (Acemleşmiş Araplar) denir.

Ebna (oğullar)

Yemen’de elli yıl hüküm süren sasaniler zamanında İranlılar’ın yerli kadınlarla evlenmeleri üzerine ebna (oğullar) adı verilen yeni bir etnik grup ortaya çıktı. Yemen’de siyasi idareyi elinde bulunduran Ebna zamanla Araplaştı. Bazan ve peygamberlik iddiasında bulunan Esved el-Ansi ‘yi öldüren ve Hz. Ebu Bekir tarafından San’ a’ya vali tayin edilen Firuz ed-Deylemi Ebna’ya mensup meşhur şahsiyetlerdir.

Adnan: Hz. Peygamber yirmi birinci göbek dedesidir.

Yahudiler: Medine, Hayber, Fedek ve Vadi’l-kura’da oturuyorlardı. Yarımada’nın çeşitli yerlerinde Habeşliler, Rumlar, Mezopotamyalılar da bulunuyordu.

ARAPLARDA SOSYAL YAPI

Halif: Herhangi bir kabilenin himayesine girip o kabilenin üyesi olması. (anlaşmalı, müttetik)

Car, Civar: Bir kabilenin (resmi koruma teminatı altına giren kişi.

Vela: Korumaya alma, dost kılma.

Mekke Ahalisi Mekke’de Kusay soyundan olanlar asılzade kabul ediliyordu.

Mevali: Azad edilen kölelere denmektedir. Azad olan bir mevali hür gibi muamele görmezdi. Diyeti yarım diyet, evlenirken hür bir kız veya kadınla evlenemezdi.

Asabiyet : Kişinin bir baba tarafından gelen akrabaları ile birlikte hareket etmesi.

Ficar: Araplar Zilkade, Zilhice, Muharrem ve Receb’ten ibaret olan haram aylarda savaşmazlardı, eğer savaşarlarsa buna Ficar adı verilirdi.

Aile: Araplar geniş aileye *al*, dar aileye *ıyal* derlerdi.

Nikah: Araplarda nikahın dini bir mahiyeti yoktu.

Nikah-ı Mut’a: Süreli Nikah. **Nikah-ı Bedel:** Eşleri karşılıklı değiştirme

Nikah-ı Makt: Büyük oğlun, babasının ölümünden sonra üvey anneyle evlenebilmesi.

Nikah-ı Şigar: Başlık parası vermemek için kızların karşılıklı değiştirilmesi.

Ünlü Arap Kadınları: Medine’de Neccaroğulları’ndan Selma bt.Amr ,Kureyş’ten Hatice bt. Huveylid,Hind bt. Utbe ve meşhur arap şairesi Hansa ünlü kadınlardır.

Eyyam-ı Arab: Hz. Peygamber 40 yaşında iken Araplarla İranlılar arasında Zükar, Evs ile Hazrec arasında Buas, Kureyş ve Kinane ile Kays-Aylan arasında geçen Ficar savaşları Eyyam-ı Arap diye bilinir.

Mesalibu’l-Arap: Arapların Cahiliye döneminde yapa geldikleri çirkin işler,savaşlar.

Fezailu’l-Arap: Arapların üstünlükleri.

Yiğitlik (Mürüvvet): Kavgada cesaret, sabır, zayıfı koruma,güçlüğe karşı koyma.

Müsned: Araplar ,güney Arabistanda gelişen müsned adlı yazıyı kullanıyorlardı .

Ensab: Neseb ilmi demektir , **Mesel:**Kısa hikayeler demektir. **Darb-ı Mesel:** Atasözleri demektir.

Ahbar : Araplara ait menkibe destan. **Şiir :**Şiirin başlıca konuları,Medh, Övünme, Hicvetme , Kötüleme Mersiye söyleme (risa) kahramanlık (hamase) gibi hususlardır.

Muallakat-ı Seb’a: Panayırlarda derece yapan şiirler Kabe duvarına asılırdı. (7 asılanlar anlamında)

Takvim :önemli olayları takvim başlangıcı olarak kullanırlardı.571 Fil vakası ve Velid b. Muğire ‘nin ölümü.

Haram Aylar :Recep, Zilkade , Zilhice , Muharrem (4 tanedir)

Kamer-i Takvim :Ay yılı takvim , Ayın yer yüzünde iki kez dolaşımı yaklaşık 59 gün sürdüğü için ayların kimisi 30 , kimisi 29 gün sürmektedir. Ay yılı 354 gün 8 saat 48 dakika 36 saniyedir.

Zatu Envat: Mekke halkının kutladığı bir bayram büyük ve yeşil bir ağacın altında şenlikler yapılması.

Nevrüz ve Mihrican. Medine halkının kutladığı ve Mecusiler’e ait olan bir bayramdır.

Tıp: Araplar hastalarını Kahin ve A’raflara okutarak tedavi ediyorlardı.

Haris b. Kelede: Tıp öğrenimini Cündişapur’da yapmış bir doktordur.

Cahiliye Kavramı : Kur’an-ı Kerim, hadislerde ve sahabe sözlerinde Arapların İslamdan önceki inanç, tutum ve davranışlarını İslami dönemlerden ayırmak için kullanılmıştır.

Bilgisizlik ve cehalet hakim olduğu için o döneme bu ismin verildiği söylendiği gibi; zorbalık barbarlık ve vahşetin hüküm sürdüğü için cahiliyye dendiği de ileri sürülür.

ARAPLAR’DA DİNİ HAYAT

Yahudilik :Yesrib , Fedek’ Hayber ve Vadilkura’ da vardır. Babil kralı Buhtunnasr’ın Kudus’ü işgal etmesiyle bu şehirlere dağılmıştır.Yemen’de de vardır. Nitekim Himyeri hükümdarı Zunuvas Yahudiliği kabul etmiş ve Hıristiyanlar’ı ateş dolu çukurlarda yakmıştır.

Hıristiyanlık : Yarımada’nın kuzeyinde Gassaniler ve Hireliler arasında geniş bir şekilde yayılmıştır.Ya’kub’ı mezhebini benimsemişlerdir. Suriye’deki Arap kabileler arasında Yakubilik, Irak bölgesinde ise Nesturi mezhebi yaygındır. Necran, Hıristiyanların önemli bir merkezi idi.

Yersib de **Ebu Amir** Hıristiyanlığı kabul ederek Evs kabilesinden birkaç insanı etrafında toplamıştır.

Mecusilik: Sasaniler’in resmi dini idi.Büyük çoğunluğu Bahreyn Yemen ve Uman’da oturan İranlılar’dan ibarettir. Sasaniler Mecusülüğü bir ulusal din olarak görüyordu.

Sabilik:Yıldızlara tapanların dini olan sabilik başlangıçta tek tanrılı bir dindi Allah’a olan yüce saygılarından dolayı direk Allah ile temas kurmayıp melekleri aracı ettiler,meleklerin de yıldızları yurt edindikleri kabul edilince yıldız tapma meydana gelmiş oldu.

Sabi:

Araplar dinini terk eden kimseye sabi derlerdi. Muşrikler bu yüzden Hz. Muhammed ‘e de sabi demişlerdir.

Sabilik,Yemen,Harran ,ve Irak’ın yukarı kesimlerinde mevcuttu.

Üçlü Tanrı Sistemi: Güney Arabistan'da ay, güneş ve Zühre yıldızları üçlü tanrılar sistemi; Ay baba tanrı, Güneş ana tanrıça, Zühre de oğul tanrı sayılırdı. Güneş Güney Arapları'nda dişi, Tedmürlülerde ise erkek tanrı olarak kabul edilirdi. Meşhur putlardan Lat, Menat ve Uzza güneşi temsil eden tanrılar olarak kabul edilirdi.

Şıra Yıldızı:

Arapların takdis ettiği yıldızdır. Necm suresinin 49. ayeti Şıra'ya işaret eder.

Kerahat vakti: Güneşe tapanlar, güneşi temsil eden putun bulunduğu tapınakta güneş doğarken, zevalde iken ve batarken dua ederlerdi.

Lat: Sakif kabilesinin, **Uzza:** Kureyş ve Kinane kabilesinin, **Menat:** Evs ve Hazrec kabilesinin putu idi.

Hubel: En önemli ve en büyük put olup Kabe'de bulunuyordu. Hubel'in Mekke'ye Huzaalı Amr b. Luhay tarafından Suriye'den getirildiği bilinmektedir.

Vedd: Kelb kabilesinin putu idi Dumetulcendel'de, **Suva:** Kadın şeklinde olup, Hüzeyl kabilesinin putu idi.

Yeğus: Aslan görünümünde idi. Yemen'deki Mezhic ve Cüreş kabilelerinin.

Yeuk: At şeklinde olup san'a'da hayvan adlı bir köyde bulunuyordu.

Nesr: Himyeriler'in Yahudilik'i kabul etmeden önce taptığı puttur.

Cinler: Araplar cinlerin Allah ile akrabalık bağı olduğunu düşündüğünden cinleri kutsal bilirlerdi. Yine Allah'ın meleklerinden çocuk edinildiğine inanırlardı.

Haniflik: Hz. İbrahim'in dinine, Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak demektir.

İslam' Dini Gelmeden Önce Meke'deki Hanifler

Varaka b. Nevfel, Ubeydullah b. Cahş, Osman b. Huveyriş ve Zeyd b. Amr bu dönemin önde gelen haniflerindedir. Güçlü bir hatip olan Kus b. Said, Taifli şair Hümeyye b. Ebu's Salt bunlardan bir kaçıdır Yemen bol yağmur alıp tarıma elverişli olduğu için adı el-Erdu'l-Hadra diye anılırdı. Hicaz'da hurma Taif'de üzüm meşhur idi. Yemame ise bölgenin tahıl ambarı idi.

Para: Araplar Bizans'ın altın parası dinar, İran'ın ve Yemen'in gümüş parası dirhem'i kullanıyorlardı.

Ukaz: Arapların en önemli panayırıdır.

Haşim b. Abd : Bizans hükümdarı ile ticari anlaşma yapmıştır. Hz. Peygamber'in babaannesi Fatıma bt. Amr

Haşim : Asıl adı Amr idi , Suriye'den somun getirip ufalayarak tirit yaptırdığından dolayı kendisine "ufalayan" anlamında Haşim denilmiştir.

Selma bt. Amr : Medine'de Neccaroğullarından Haşim'in eşi Abdulmuttalib 'in annesidir.

Şeybe : Abdulmuttalib'in asıl adı.

Fatıma bt. Esed : Hz. Ali'nin annesi

Haşim'in Çocuklarının İsimleri : Esed , Sayfiy , Abdulmuttalib , Ebu Sayfiy, Nadle.

Efendimiz'in Halaları: Ümeyme, Berre, Atika, Beyza , Erva , Safiye,

Şeybe'nin Oğulları : Ebu Talip , Zübeyr , Abdullah , Hamza, Haris , Hacl , Ebu Leheb , Abbas , Dırrar , Mukavvim.

Ebu Talib 'in Oğulları : Talip , Cafer , Ali , Akil. **Ebu Leheb'in Oğulları :** Muattıb, Utbe , Uteybe ,

Haris 'in Oğulları : Rebia , Nevfel. **Abbas 'ın Oğlu :** Abdullah b. Abbas , tefsiri ile meşhurdur.

Hz .Muhammed Mustafa (a.s)'in Çocukları :

Kasım , Abdullah , Zeynep , Rukiyye , Ümmü Gülsüm , Fatıma , İbrahim

Amine bt. Vehb: Zühreoğullarından, Hz . Muhammed 'in annesi, Vehb **b.Abdulmenaf:** Hz. Amine'nin babası

Berre bt. Abduluzza: Hz. Muhammed'in anneannesi Kureyş 'in Abdüddar oğullarından .

Kilab b. Mürre: Hz. Muhammed annesi ile babasının soyunun birleştiği kimsedir.

Allah Rasulu'nun Ata Soyu Şeceresi: :Abdullah, Şeybe, Haşim, Abdulmenaf, Kusay, Kilap

Allah Rasulu'nun Annesinin Soy Şeceresi: Âmine, Vehb, Abdulmenaf, Zühre

Haris ve Zübeyr: Efendimizin amcaları İslamdan önce vefat etmişlerdir.

Süt Kardeşler: Hz. Hamza, Mesruk ve Ebu Seleme, Şeyma, Abdullah.

Halime bt Ebu Zueyb Sa'd bin Bekir kolundan olup fasih arapçayı en düzgün konuşan kabiledendir.

Annesinin Vefatı : Hz: Amine yanına dadısı Ümmü Eymen'i de (Bereke) alarak babasının kabrini ziyarete gitti

Ebva köyünde vefat etti. **En'Nabiğa :** Hz. Amine'nin Medine'de misafir kaldığı evdir.

Busra: Şam ticaretinde uğradığı yerdir. **Bahira:** Busra'daki rahip.

Ficar Savaşı : Hz. Muhammed 20 yaşlarında iken Kureyş ve Kinane kabileleri, Kays-aylan ve müttelikleriyle karşı karşıya gelmişlerdir. Bu savaş Kinane kabilesinden Berad b. Kays'ın Hevazin kabilesinden Urve b. Utbe'yi bir ticari rekabet üzerine öldürmesi sonucu ortaya çıktı. Savaşta Kureyş ve Kinane'nin genel komutanı *Harb b. Umeyye* idi, Beni Haşim'in komutanı Zübeyr b. Abdulmuttalib idi.

Utbe b. Rebia: Bu şahsın gayretiyle ficar savaşı son buldu

Hılfu'l-Fudul: Ficar savaşından hemen sonra Amcası Zübeyr'in teşvikiyle *Abdullah b. Cüd'an*'nın evinde bir sözleşme yapılmıştır. Buna göre birlik beraberlik, haklının yanında olmak. **Yemen'li Zübeydli:** Hılfu'l-fudul antlaşmasına sebep olan bu kimse As b. Vail'den alacağı tahsil edemeyince bu fikir ortaya çıkmıştır.

Huveylid b. Esed: Hz. Hatice'nin babasıdır. **Hz Peygamber'in Üvey Çocukları:** Hind , Hale.

Hz. Hatice 'nin Önceki Eşleri : Ebu Hale , Atik b. Abid

Hz. Hatice evlendiğinde 28 ya da 40 yaşında olduğu rivayet edilir. Ama 28 yaş daha kuvvetlidir.

Velid B. Muğire : Bizans gemisinin tahtalarını satın almada öncülük etmiştir.

Bakum : Kabe yapısında çalışan Bisanslı usta.

İki Şehrin iki Adamı : Müşriklerin bu Kur'an iki şehrin iki adamına indirilmeliydi dediği Mekke'li Velid b. Muğire ve Taifli Urve b. Mesud

Namus : Cebrail (a.s) dir. Varaka'nın deyimiyle. **Varaka b. Nevfel** : Hz. Hatice'nin amcasının oğludur.

Daru'l Erkam : Erkam b. Ebil Erkam'ın evi olan ve Hz. Peygamber'in gizli davet yürüttüğü ev.

Daru'l Erkam'dan Ayrılış : Hz. Peygamber nübüvvetin 6. yılında Hz. Ömer'in Müslüman olmasıyla ayrıldı.

Umeyye b. Halef : Bilal Habeşi'ye işkence eden kişi. **Utbe B. Rebia** : Kabe'de Hz. Ebu Bekir'i ölesiye dövmüştür

Halid b. Said : Babası tarafından önce dövülmüş, sonra hapse atılmıştır.

Hakem b. Ebül-As : Yeğeni Osman b. Affan'ı ellerini ve ayaklarını bağlayarak işkence etmiştir.

Ukbe . Ebi Muayt : Ubey b. Halef'in teşvikiyle Hz. Muhammed'in üzerine deve işkembesi koymuştur.

H. Ebu Bekir'in Satın Alarak Kurtardığı Köleler : Bilal, Bilal'in annesi Hamame , Amir b. Fuheyre , Ubeys , Ümmü Übeys, Ebu Fukeyhe, Zinnire, Nehdiye, Lübeyne,

Müşriklerin Meşhurları : Ebu Leheb, Ebu Cehil, Velid b. Muğire, As b. Vail, Nadr b. Haris, Ebu Uhayha, Ukbe b. Ebi Muayt, Utbe b. Ebi Muayt, Utbe b. Rebia, Şeybe b. Rebia, Ümmü Cemil, Ümmeyye b. Halef, Ubey b. Halef.

Ümara b. Velid. b. Muğire : Hz. Peygamber karşılığında müşriklerin değiştirmeye çalıştıkları genç.

Utbe b. Rebia : Peygamber'e şahsen baş vurup davadan dönmelerini isteyen müşrik ileri geleni.

H. Ömer : Adi kabilesindedir. 615 yılında müslüman oldu

Abdullah b. Nuaym : Hz. Ömer'i Allah Rasulü'nü öldürmeye giderken çevirmeye çalışıyor.

Habbab b. Eret : Hz. Ömer'in ablasıyla eniştesine Kur'an öğretiyordu.

Kur'an- Dinleyerek Müslüman olanlar:

Hz. Ömer, Tufeyl b. Amr, Ebu Zer el-Ğiffari, Dımad b. Sa'lebe, Hazreclî 6 kişi, Sa'd b. Muaz

I. Habeşistan Hicreti : Nübüvvetin 5. yılında 615 Recep ayında 4 Kadın 11 erkek hicret etti.

II. Hebeşistan Hicreti : Cafer b. Ebi Talib'in başkanlığında 82 erkek 18 bayan hicret etmiştir.

Habeşistan'dan Cafer'in Dönüşü Hicri : 7, miladi 628 Hayber'in fethine rastlar

Boykot Takvimi : Bi'setin 7. yılından 10. yılına kadar (616-619)

Boykotun kalkması için çaba sarfedenler : Mutim b. Adi, Ebul-Bahteri b. Hişam, Zem'a b. Esvedî

Amü'l-hüzn : Ebu Talib'in ve Hz. Hatice'nin öldüğü seneye denir.

Hacun Kabristanı : Hz. Hatice'nin defnolunduğu mezarlık henüz cenaze namazı farz olmadığı için kılınmamıştır.

Taif Yolculuğu : Nübüvvetin 10. yılı, miladi 620 Şevval ayının sonunda Hz. Hatice'nin ölümünden bir ay sonra,

Addas : Utbe b. Rebia'nın kölesi Ninovalı hristiyan.

Mutim b. Adi : Hz. Peygamber Taif dönüşü bu şahsın himayesinde Meke'ye girebilmiştir.

İsra : Gece yürüyüşü Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksaya.

Mi'rac : Göğe yükselme aracı demektir.

İsra ve Mi'rac bir gecede, uyanıkken ruh ve bedenle meydana gelmiştir.

Akabe Görüşmesi : Nübüvvetin 11. yılında miladi 620 yılında Hazreclî 6 kişi ile görüşüp gelecek yıla söz aldı.

I. Akabe Biatı : Nübüvvetin 12. yılında 621 Zilhicce ayında 10'u Hazreclî, 2'si Evsli 12 kişi Hazreti Peygamber ile Akabe'de görüştüler. **İlk Öğretmen** : Medine'ye giden Mus'ab b. Umeyr .

II. Akabe Biatı : Nübüvvetin 13. yılı miladi 622 ikisi bayan 75 kişi ile görüşüp onlardan söz aldı .

Rakika veya Rukayka : Hicret esnasında Daru'n-nedve'de konuşulan sözleri gelip Allah Rasulü'ne haber veren Abdülmuttalib'in kardeşinin kızı

Abdullah b. Ebu Bekir : Mekke'den haber getiren kişi. (sevr) , **Amir b. Fuheyre** : Koyunları sevre getiren kişi.

Abdullah b. Ureykit : Hicrette yol kılavuzu. Hz. Peygamber hicret ettiğinde 53 yaşında idi

Suraka b. Malik : Müdlic oğullarından Hz. Peygamberi takip eden ve bu yüzden atının ayağı sürçtü.

Bureyde b. Husayb : Kureyşlilerin mukafatını duyunca Allah Rasulü'nün kimliğini sordu ve Müslüman oldu

Külsüm b. Hidm : Kuba'da Hz. Peygamber'i ağırlıyor. **Kuba'ya Varış** : 12 Rebiulevvel, 24 Eylül 622

İlk Cuma Namazı : Salim b. Avf oğullarının Ranuna vadisinde Cuma namazı kıldırıldı. Yaklaşık 100 kişi idiler.

Sehl ve Süheyl : Devenin çöktüğü arsa sahipleri, **Halid b. Zeyd** : Hz. Peygamberi Medine'de ağırlayan sahabi.

Hicri Takvim : Hz. Ömer zamanında miladi 638 yılında takvim başı olarak kabul edilmiştir.

Arsanın Bedeli : Mescid-i Nebevi'nin arsasının bedelini 10 dinar karşılığında Hz. Ebu Bekir ödemiştir.

Meşrube, Ğurfe veya Hızane : Hz. Bilal-i Habeşi'nin görevli olduğu Beytülmal'dir

H. Peygamber'in 2. evliliği Mekke'de iken **Sevde** annemizle evlenmiştir.

Ebu Rafi ve Zeyd b. Harise : Hz. Peygamberin Mekke'de kalan ehlini gidip getirmişlerdir.

Peygamber Efendimizin Damatları : **Ebu'l-As b. Rebi** : Hz. Peygamber'in damadı (Zeyneb'in eşi)

H. Osman : Rukiyye ve Ümmü Gülsüm'ün eşi. **H. Ali** : Hz. Fatıma'nın eşi

Üstüvanetü'l-vüfud : Hz. Peygamber'in elçileri kabul ettiği sütun.

Ubade b. Samit : Hz. Peygamber gibi Ehl-i Suffe'de öğretmenlik yapan sahabidir.

İlk nüfus sayımı : Hicri 1. yılda yapılan sayımda Müslümanların sayısı 1500 olarak görülmüştür.

Umretü'l kaza : Hicri 7, miladi 629 yılında oluyor Hz. Peygamber amcası Abbas'ın baldızı meymune ile evlendi.

Safiye : Huyey bt. Ahtab'ın kızı olup asıl adı Zeynep 'tir Allah Rasulu baş komutan hakkı olarak alıyor.

İlk Ezan : Boru Yahudilerin , nakus Hıristiyanların , ateş de mecusilerin adeti olduğu için Efendimiz kabul etmedi.
4 Rekat Namaz : Önceleri mükimken bile namazlar iki rekat olarak kılınıyordu.Hicretten bir ay sonra Rebiulahir ayında 4 rekat kılınmıştır.

Peygamber Efendimiz'in Yaptığı Gazveler: Hz. Peygamberin komutasında toplam 27 gazve gerçekleşmiştir. 9 tanesinde çatışma olmuştur. **İlk Gazve:** Ebva gazvesidir.

İlk Kanlı Çatışma: Abdullah b. Cahş komutasında Batn-ı Nahle Seriyyesi'dir.

Amr b Hadrami: Abdullah b. Cahş'ın öldürdüğü kimse ,**Bakara 217:**Abdullah b. Cahş'ın olayını aydınlattı

Bedir'den Önce Düzenlenen Gazveler: Ebva, Buvat, Bedru'l ula ve zü'l-Uşeyre'dir.

BEDİR SAVAŞI

Hübab b.Münzir Bedir'deki kuyuların kapatılma fikrini Allah Rasulu'ne veriyor.

Mübareze: Savaşa teke tek vuruşarak başlamak.

Ukbe b. Ebi Muayt ile Nadr b. Haris: Bedir de esir olarak boynu vurulan iki Bedir esiri

Enfal 41. Ayet ilk defa Beni Kaynuka Yahudileri'ne uygulanmıştır. (ğanimet)

Bedir Savaş Zaferinin Müjdecileri: Zeyd B. Harise ve Abdullah B. Reveha

Batşe-i Kübra: Duhan 161.ayeti ile Bedir savaşı kastedilir.

UHUD SAVAŞI

Cubeyr b. Mutim :Kureyş'in Beni Nevfel kolundan olup kölesi **Vahşi b. Harb'a** Bedir'de öldürülen Tuayme b . Adi 'ye mukabil Hamza'yı öldürdüğü takdirde azat edileceği sözü verdi.

Abdullah b. Cübeyr : Ayneyn tepesinde okçuların başkanı.

Abdullah b. Kamie: Uhud'da Allah Rasulü'nün yüzünü yaralayan müşrik.

Talha b. Ubeydullah:Uhud'da Allah Rasulünü korurken kolu kesiliyor.

Ka'b b. Malik: Uhud'da Allah Rasulü'nün ölmediğini görüpte ashabını çağıran kişi..

Hind b. Utbe: Vahşi'yi zinetleriyle ödüllendiriyor.

Bi'r'i Maune Faciası: Öğretmen olarak 70 hafızın şehit edildiği olaydır.

Ebu Bera: Asıl adı **Amir b. Malik** : Bi'ri Maune faciasında Allah Rasulu'ne teminat veren kişi..

Haram b. Milhan: Hz. Peygamber'in mektubunu götürdü..

Amir b. Tufeyl: Allah Rasulu'nun mektubuna itibar etmediği gibi mektubu da yırtmıştır.

Allah Rasullu beduaya hiçbir zaman yeltenmediği halde sabah namazında kunut okmuş ve beddua etmiştir.

Reci Vak'ası: Asım b. Sabit başkanlığında 10 sahabiye yapılan saldırıdır.

Hubeyb b. Adi, Abdullah b.Trafik ve Zeyd b.Desinne bu üç sahabi esir edildi.

Hubeyb b. Adi ve Zeyd b. Dessine'yi Mekkeli müşrikler satın alıp darağacında astılar.

HENDEK SAVAŞI:

Azhap :Hendek gazvesine bir çok kabile muttefik katıldığı için (müttefikler) denilmiştir.

Beni Kaynuka: Medine'den ilk çıkarılan Yahudiler

Nuaym b. Mes'ud: Hendek savaşında Yahudi Kureyş ittifakını bozuyor.

Safvan b. Muattal:Beni Müstalik gazvesinin artçısı olup **ifk** olayına karışan adı geçen sahabidir.

Büsr b. Muattal: Hudeybiye antlaşmasında Mekkeliler'e elçi olarak gönderilen sahabidir

Hıraş b. Ümmeye el Ka'bi'yi: Hudeybiye günü elçi olarak Mekkelilere gönderiliyor.

Bey' atu'r-ırdvan: Hudeybiye günü elçi olarak gönderilen Hz. Osman gecikince Hz. Peygamber sahabilerden ölüm üzerine ya da savaştan kaçmamak üzere biat aldı.

Ebu Cendel: Hudeybiye müşrik heyeti başkanı Suheyl b. Amr'ın oğlu olup o gün Müslüman olarak Hz Peygambere sığındığı halde antlaşma gereği iade ediliyor.

Mekkenin Fethi

Hatıb b. Ebu Beltea: Mekke'nin fethini gizliden Mekkeli müşriklere haber veren sahabidir.

Merruz zahran: Mekke fethinde müslümanların konakladığı yer.

İslam ordusu 10 Ramazan 8, 1 Ocak 630'da Medine'den hareket etti.

Ebü süfyan: Mekke'nin fethinde Müslüman oldu.

Genel Af: Mekke fetholununca Hz.Peygamber 11 'i erkek 6 kadın haric tümünü affetti.

Abdullah b. Sa'd b. Ebi Serh: Fetih günü öldürülecek arasında olduğu halde affedildi. Suçu müslüman iken, irtidat edip ve vahiy kâtabi iken vahyi yanlış yazdığını iftira ediyor.

Hind: Öldürülecekler arasında idi suçu Hz.Hamzan'nın ciğerini çiğnediği için.

Attab b. Esid: Mekke valisi olup, fetih günü Müslüman oldu.

HUNEYN SAVAŞI

Malik b. Avf: Hüneyn savaşının müşrik komutanı. **Düreyd b. Sımme:** tecrübesinden dolayı çağrılmıştır.

4 şehit: Hüneyn savaşında Hz.Peygamber zor anlar yaşadı 4 şehit verildi.70 ölü.

Hüneyn Ğanimetleri: Altı bin esir, 24 bin deve,40 bin koyun, bir miktar gümüş para. Hz. Peygamber ganimetlerin Ci'raneye götürülmesini emretti.

Mes'ud b. Amr el Giffar'i: Hüneyn ganimetlerinin muhafızlığını yaptı.(Ci'ranede)

Ebu Amir el Eş'ari: Evtas komutanı olup yaralanınca yerine Ebu Musa el-Eşari'yi tayin etti.

14 Şehit: Müslümanlar Bedir ve Taif kuşatmasında 14 şehit vermiştir.

Debbabe :Deriden yapılan büyük bir sığınak olup Müslümanlar içine sığınarak Taif kalesinde gedik açmaya çalışmışlardır. İlk kez taif kuşatmasında kullanıldı.

Mancınık:İlk kez Taif kuşatmasına kullanıldı.

*Hz. Peygamber Taif sonrasında Ci'rane'de bulunan ganimetleri Müslümanlara dağıttıktan sonra umre yapıp daha sonra medineye gitmiştir.,

Berae:İhtardır, ultimatomdur Berae suresinin ilk 28 ayetini Hz. Ali Zilhicce'nin 10'u bayramın 1.günü Mina'da taplanan insanlara bildirmiştir. Şöyleki

1-İslamda savaşa meşru mudafa.

2-İslam davetini güvence altına almak

3-İnsan haklarını ve din hürüyetini güvenceye almak

4-Ahdi bozanları cezalandırmak

5-İslam davetini yabancı saldırılarından korumak.

Beytu'l Midras:Medine'de Yahudiler'in okulu ve mahkeme salonu.

Kaynuka oğulları:

Medine'de antlaşmayı bozup Medine'den çıkarılan ilk Yahudi kabilesidir.

Ezrait, Vadilkura :Medine'den çıkan Yahudiler'in yerleştiği yer.

Ka'b b. Eşref: Muhammed b. Mesleme tarafından öldürülen yahudidir.

Huyey b.Ahtap:Hz. Peygamber'in üzerine taş atma suikastını düzenleyen Yahudi ve Safiye annemizin babasıdır.

Nadir Oğulları:625 yılında Medine'den çıkarılmışlardır. Allah Rasulu bunların topraklarını muhacirlere dağıttı.

Sa'd b. Muaz : Hendek savaşında yaralanıp şehit olan ve Kurayza Yahudileri hakkında hüküm veren sahabidir.

Hayberin Fethi 628:

Gatafanlılar:4 bin askerle Hayber Yahudileri'ne destek verdiler.

Simak: Hayber savaşında eman verilmesi karşılığında Hayber kalesinin zayıf noktalarını Müslümanlara gösterdi.

Zeyneb bt. Haris: Hayber'de Allah Resulü'nü zehirleyen kadın.

Bişr b. Bera:Hayberde zehirlenerek şehit olan sahabi.

Ubey b. Halef:Hz. Ebu Bekir ile 100 deve karşılığında Rum-İran savaşı hakkında iddialaşıyor

Allah Rasulunun Muhtelif Ülke ve Emirliklere Gönderdiği Elçileri:

Haris b. Umeyr el Ezdi: Allah Rasulu Bizans'ın Bursa valisine elçi olarak gönderiyor ve vali **Şürahbil b. Amr el Gassani** tarafından öldürülüyor.

Amr b. Ümeyye ed-Damri : Henüz Müslüman değilken Hz. Peygamber tarafından Habeşistan'a elçi olarak gönderiliyor.

Zatü Atlah:Allah Rasulu'nun gönderdiği 15 elçisinin şehit olduğu yer. Ka'b b. Umeyr el Gıffari yaralı olarak Medine'ye varıp olayı haber vermiştir.

Mute Savaşı (629):Halid b.Velid'in(Seyfullah) taktiğiyle kazanılmıştır.

Mute şehit Komutanları:Zeyd b. Harise,Cafer b. Ebi.Talib, Abdullah b. Ravaha.

Tebuk Gazvesi:

Kur'an'da saatu'l-usre ve Gazvetu'l usre denilir Medine'den 700 km. uzak.

Tebük seferinde Berae süresinin 29. ayeti(cizye) indi ve ilkkez uygulandı.

Zımmi:Cizye vererek İslam devletinin tebaası olanlardır.

Ukeydir b.Abdulmelik: Dumetu'l Cendel hükümdarı olup Halid b. Velid bunu tutsak ederek Allah Rasulu'ne getiriyor.

Senniyyetü'l veda:Tebük dönüşünde Müslümanların karşılandığı mevki

Elli Gün Boyunca İrtibatı Kesilen 3 Sahabi:

Tebük seferine katılmayıp ve mazaret de beyan edemeyen üç sahabi: Ka'b b. Malik , Mürare b. Rebi ve Hilal b. Umeyye hakkında Tevbe süresinin 118. ayet nazil oldu.

Senetu'l-vufud:Heyetler yılı olarak adlandırılır.

Mübahele:Karşılıklı lanetleşme demektir.Hz. Peygamber Necran halkına mübahele 'yi teklif etmiştir.

Necran Emini:Allah Rasulu Necran halkının işlerini görmek için Ebu Ubeyde b. Cerrah'ı görevlendiriyor.

Kisra Hüsrev Perviz:Kisra'nın asıl aldığı olup Allah Rasulu'nun mektubunu yırtan ve oğlu tarafından öldürülen İran kisrası.

Mukavkısın Hediyesi: Marie ve Şirin.

Şirin:Hasan b. Sabit ile evlenmiştir.

Münzir b. Sava:Bahreyn emiri olup İslamı kabul etti.

Veda Haccı ve Hutbesi :Haccın farziyeti hicretin 9. yılında (631) farz kılındı Hz. Peygamber hicri 10. yılda Zilkade ayında hac için hazırlık yaptı ve yola çıktı

Zülhuleyfe:Allah Rasulu burada ihrama girdi ve ikinci namazını seferi olarak kıldı.

Hz peygamber haccı kırana niyet etmiştir.

3 ay sonra:Hz. Peygamber Veda hutbesinden 5 ay sonra vefat etmiştir.

Cerir b. Abdullah vasıtasıyla Allah Rasulu Veda Hutbesinde sukuneti sağlamıştır.

Rabia b. Ümeyye :Veda hutbesinde Allah Rasulunun dediklerini tekrar ederek halko ulaştırmıştır.

Efendimiz'in Vefatı

*Hz. Peygamber'in cenazesini Hz. Ali yıkadı.

Salı:Allah Rasulu Salı günü karanlık bastıktan sonra defnolunmuştur.

Ebu Talha el- Ensari: Hz. Peygamber'in kabrini kazmıştır.(Zeyd b. Sehl)

Safiy:Hz Peygamber'in baş komutan hakkı olarak aldığı pay bazen bir kılıç,at,bazen de bayan cariye.

Muhayrik:Beni Nadir'den olup Uhud gazvesinde vasiyet yoluyla yedi adet bahçesini İslama bağışladı.

Esved el Ansi:Hz Peygamber vefat etmeden önce peygamberlik iddiasında bulunmuştu(Yemen'de)

Vefat Takvimi:

14 Rebiulevvel 11, 08 Haziran 632 Pazartesi günü Allah Rasülü vefat etmiştir.

Sidane ve Sikaye:

Bu iki idare kısmı haricindeki diğer görevleri Allah Rasulu kaldırmıştır.

Hicret Takvimi:Hz.Peygamber12 Rebiülevvel Kuba'ya ulaştı.

25 Yıl:Hz Peygamber Hz. Hatice ile 25 yıl evli kalmıştır .

2.5 yıl:Hz. Peygamber Hz. Hatice'den sonra 2.5 yıl bekar kalmıştır.

Nisa Süresinin 3. Ayeti :

Allah Rasülünün vefatından 2 yıl önce nazil olmuştur (4 kadınla evlilik meselesi).

Emir:Hz. Peygamber'in tayin ettiği vali'ye denir.

Yemen 'e bazan ve oğlu Şehr b. Bazan 'ı tayin etti.

Şehr b. Bazan :Yalancı Peygamber Esved el-Ansi tarafından öldürülmüştür.

Bahreyn:Ala b.Hadrami gönderildi ve orada vali olarak görev yaptı.

Uman:Hz. Peygamber Uman'a Amr b. As'ı vali olarak atadı.

Attab b. Esid 'e : Mekke'ye vali olarak tayin edilmiştir.

Amil:Hz.Peygamber'in tayin ettiği zekat tahsildarı.

Ayrıca Muaz b Cebel ve Ebu Musa el-Eş'ari'de tayin edilen emirlerdendir.

Taif : Hz. Peygamber Osman b. Ebü 'l As 'ı tayin etti.

Necran : Hz. Peygamber *Amr b. Hazm'ı* Necran' a vali tayin etti .

En meşhur katipler:

Hz Osman, Hz. Ali, Ubey b. Ka'b, Zeyd b. Sabit, Halid b.Said, Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer

İslam'da İlk Kadı: Hz. Peygamber Hz. Ali'yi Necran'a kadı olarak tayin etmiştir. Ayrıca Muaz b. Cebel'i Yemen'de Cened'e göndermiştir.

Liva ve Raye: Bayrak ve sancak anlamına gelir.

Şiar:Parola demektir.

ÇarşıZabıtası: Hz. Peygamber Hz. Ömer ve Semra bt. Nuheykil'i Medine çarşısı için görevlendirdi.

Said b. Said el- As: Mekke çarşısı için görevlendirildi.

İhtikar: Ticarı bir malı pahalılaşması gayesiyle stoklayıp piyasaya arzını geciktirmek yasaklanmıştır.

Hadis: Tartı Mekke ehlinin tartısıdır. Ölçek ise Medine ehlinin ölçeğidir buyurmuştur.

Gabin: aldatma,hile demektir.

Beytu'l mal:

Hz. Ömer'in görevli olduğu devlet gelirinin muhafaza edildiği yerdir Ayrıca kaynaklarda meşrebe,ğurfe,ve hızzane adlı Bilal-i Habeşi'nin sorumlu olduğu odalardır.

Cizye:

İslam devletindeki gayri Müslim tebaanın erkeklerinden alınan baş vergisidir.

Kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle Allah mü'milere büyük bir lutufda bulunmuştur. Bir hadis-i şerif te de: Allah beni bir muallim olarak gönderdi.

Şifa, Ümmü Süleyman bt. Hayseme:

Hz. Peygamber'in karısı Hz. Hafsa'ya yazı öğretmiştir.

Gusul ve Abdest: Mekke'de namaz ile birlikte farz kılındı.

Ezan: Hicri 1. veya 2. yılında meşru kılındı.

Oruc: Hicretten bir buçuk yıl sonra farz kılınmıştır.

Hac:Hicretin 9. yılında farz kılınmıştır.

Aliimran 97. : Haccın farziyeti hakkındaki ayettir.

Zekat: Hicretin 2. yılında farz kılınmıştır.

Fitre ve Kurban: Hicri 2.yılda Ramazan ve kurban bayram namazı, fitre ve kurbanın meşru kılınmıştır.

Cenaze Namazı: Hicri 1. veya 2. yılda farz kılınmıştır

Ve'd:Kız çocuklarını diri diri toprağa gömmeye adetti.

Mızrak Oyunu:

Habeşlilerin oynadığı oyunu Hz. Peygamber Hz. Aişe ile birlikte izlemiştir

Hazık: Araplarda uzman hekim doktor

Ümeyye b.Ebu's-Salt: Allah Rasulu Ümeyye'nin şiiri iman etmiş fakat kalbi küfürden kurtulamamıştır.

Müslüman Olmuş Önemli Şairler:Hasan s. Sabit,Ka'b b. Malik, Abdullah b. Ravaha Ka'b b.Zühayr şiirinin adı Banet,Suad

Kaside-i bürde

Ka' b. Zühayr bu şiiri okuyunca Allah Rasulu hırkasını bu sahabiye hediye ediyor.

Hız peygamber:

Geniş odalı evlere müsaade etmemiştir hatta 2 kattan fazla olanı yıktırmıştır.

El-Ğabe ve Harim

Allah Rasulu'nun ağaç dikerek ormana çevirdiği bir mekanın isimleri

Şiir:

Hız peygamber İslama ters düşmeyen şiirleri yasaklamayıp teşvik bile etmiştir.

Hız. EBU BEKİR

Ebu Kuhafe (Osman b.Amir): Hız. Ebu Bekir'in babası

Annesi *Selma bt. Sahr*(Ümmül-hayr)

Abdulkabe:Hız Ebu Bekir'in asıl adı olup Müslüman olunca Hız. Peygamber adını Abdullah olarak değiştiriyor.

Kuteyle bt. Abduluzza adlı hanımından *Abdullah'* ve *Esmâ* adlı çocukları dünyaya geldi **Ümmü Rûman** (Zeynep)

Aişe ve Abdurrahman'ın anneleri Ebu Bekir'in eşi.

Habibe bt.Harice:den de Ümmü Gülsüm adlı kızı olmuştur.634.yılında vefat etmiştir.

Hız.Ebu Bekir'in duası kendisini öven kimselere ey Allah'ım sen beni benden daha iyi bilirsin.

"**Evvah:**"(çok merhametli) Ebu Bekir'in lakabı idi.

Hız ÖMER 586

Adiy kabilesinden olup **Babası:** *Hattab b. nüfeyl.***Annesi:** *Hanteme bt. Haşim.*

Kardeşi Zeyd b.Hattab: Yemame savaşında esir düşmüştür.

Mihca: İslam'da ilk şehit (savaşta) Hız Ömer'in kölesidir.

Kadılık:

Hız. Ebu Bekir'in halifeligi zamanında Hız. Ömer kadılık görevini yapmıştır.

Kadısiye Celüla Nihavend Yermuk gibi savaşlar Hız. Ömer zamanında yapılmıştır.

İran,elCezire,Horasan Suriye ve **Mısır** Hız. Ömer zamanında fethedildi.Ülke idari bölgelere ayrıldı. Divan teşkilatı kuruldu. Cahiliyyede görevi **Sefiri** elçilik idi.

638 Hicri Takvim: Hız. Ömer zamanında kabul edildi.

Çocukları: Abdullah, Hafsa, Asım,Ubeydullah.

Ebu lü'lü:Muğire b. Şu'be'nin İran asıllı,Zerdüş olan kölesi tarafından Hız. Ömer şehit edildi. 644 miladi.

Emiru'l mu'minin lakabı ilkkez Hız. Ömer için söylenmiştir.

*Halifeye ayda bir etli yemek yeter. Benden iyi köle mi Olur.(Hız Ömer)

Hız OSMAN

576 yılı doğumlu olup Hız. Peygamberden 5 yaş küçüktür.

Babası Beni Ümeyye kolundan Affan b. Ebü'l-As'dır.

Annesi Hız. Peygamber halası Beyza'nın kızı Erva bt Küreyi'dir.

Cocukları Amr, Abdullah, Eban,Ömer,Halid,Meryem.

Rume adlı bir kuyuyu satın alarak Müslümanların hizmetine sundu.

Abdullah b. Osman-Rukiyye: Hız. Peygamberin torunu. Hız. Osman'ın oğlu Abdullah 6 yaşında iken bir horozun gözünü gagalaması yüzünden öldü.

Rukiyye: 624'te Bedir savaşı esnasında vefat etti.

Zinnureyn: Hız. Osman'ın lakabıdır. Hız. Peygamber'in iki kızıyla evlendiği için.

Ümmü Gülsüm Hicretin 9.yılında Tebuk seferi dönüşünde vefat etmiştir.

Megazi Yazarı Eban: el' Megazi yazarlarından olup ve Medine fukasından sayılır.

Miladi 656, Hız. Osman öldürülmüştür.146 hadis rivayet etmiştir.

Hız ALİ

Annesi Fatma bt. Esed' dir. Lakabı Ebu Turab el-Murtaza ve Esedullahi'L-Ğalib gibi lakabları vardı. 600 miladi yılında dünyaya geldi.

Cocukları: Hasan, Hüseyin Muhsin,(ölü doğan),Zeynep,Ümmü Gülsüm.

Şerif: Hız. Fatma'nın soyundan Hasan'ın soyundan gelenlere denir.

Seyyid: Hız. Fatma'dan Hüseyin'in soyundan gelenler.

Cemel Vakası: Hız. Ali ile Hız.Aişe arasında olup Hız. Ali kazandı.

Sıffin Savaşı:Hız. Ali ile Suriye ordusu (Muaviye) ile oldu.

Abdurrahman b. Mülcem: Kufe'de harici olan bu şahıs.Hız.Ali'yi öldürdü. (661)

Hız Ali bilmediğim bir tek ayet yoktur. 586 hadis rivayet etmiştir.

Tuleyha b. Huveylid: Hız. Ebu Bekir zamanında yalancı peygamber. Tuleyha'nın idiasına göre **Zü'n-nun** adında Cibril gibi gelen meleğin adı.

Secah: Peygamberlik idiasında bulunan temim kabilesinden bir kahinedir.

YEMAME SAVAŞI

600-2200 şehit verildi.Müseylimetu,l-kezzap adlı kafir.Peygamberlik idiasında bulunan şahıs, Vahşi Yemame savaşında öldürmüştür.

Hadikatu'l mevt:

Hız. Yemame savaşında öldürülen müşriklerin bahçesine denir.

Köprü Savaşı:

İranlılara (Rüstem)karşı yapılan bu savaşta büyük bir yenilgi alındı.

Fethu'l futuh:İslam tarihinde fetihler fethi olarak bilinen Nihavent savaşdır. Bu savaşla İran (Sasaniler) tamamen ortadan kaldırıldı. 654

İliya:Kudus şehrinin eski adıdır.

Dimeşk: Şam şehrinin fethi 1000 yıllık Bizans hakimiyetinin sonu demektir.

Yermuk: 636 yılında Bizansın son çırpınma savaşdır.

Maraş'ın Fethi: Halid b. Velid tarafından fethedilmiştir.

Antakya'nın Fethi: Ebu Ubeyde b. Cerrah fethetmiştir.

Filistin'in Fethi: Amr b. As tarafından fethedildi.

Urfa'nın Fethi: 640 yılında fethedildi.

Kıbrıs ve Sicilya: Deniz seferleri Hız. Osman zamanında yapıldı .

Eris Kuyusu: Hız Osman'ın Hız Peygamber'in yüzüğünü düşürdüğü kuyu.

Mervan b.Hakem b. Ebü'l-As: Hız. Osman katibi.

Rebeze: Ebu Zer'in mecburi ikamet yeri.

Hakem b.Ebil-As:

Hız. Peygamber tarafından Taif'e sürgün edilen Hız. Osman'ın amcası

Abdullah b. Sebe veya ibnu's-Sevda:

Hız Osman zamanında Müslüman olup San'a'lı fitne çıkaran bir yahudidir.

Abdullah b. Sa'd: Mısır valisi iken yerine *Muhammed b. Ebu Bekir* getirildi.

Naile: Hız.Osman şehit edilirken eli parmakları kesilen karısıdır.

Numan b.Beşir: Hız. Osman'ın kanlı gömleğini Muaviye'ye götürüyor.

Cemel Yakası 656

Hız. Ali ile Hız. Aişe annemiz arasında vuku bulmuş olup,

Talha ve Zübeyr: Cemel vakasında öldürülüyor.

Siffin Savaşı 657

Muaviye ile Hız. Ali arasında geçmiş olup Amr b.As ve Ebu Musa El-Eş'ari'nin hakemlikleriyle son bulmuştur.

Eşter en-Nehai: Siffin'da Hız. Ali'nin ordu komutanı.

Hariciler: Siffin savaşında Hız. Ali safındaydılar.

25-45 bin Sahabi:

Siffin savaşında Irak'lı 25 bin Şam (Suriye'li) 45 bin insan öldürülmüştür.

Abdullah b. Vehb er- Rasibi: Haricilerin başkanı.

Ehli Nuhayle: Haricilerden ayrılan bir grup.

Ubeydullah b. Abbas: Hız. Ali'nin Yemen valisi.

Nehrevan: Haricilerin yerleştiği bölge, karyenin ismi

Büsr b. Ebu Ertat:

Muaviye'nin adamı olup Yemen'de çok büyük katliam yapmıştır.

Hakem b.Ebü'l-As':

Hız. Peygamber'in sürgüne gönderdiği ve Hız. Osman'ın sürgünden getirdiği amcası.

Hız Osman: Mina'da namazı mukim gibi 4 rekat kıldı.

Hız. Ebu Bekir'in Cenaze Namazını Hız.Ömer kıldırıştır.

Ebu Huzeyfe'nin Kölesi Salim: Hız. Ömer eğer olsaydı onu size halef tayin ederdim.çünkü muhakkaki salim Allah tealaya büyük bir sevgi beslemektedir.

Hız Ömer: Bir evden bir kurban yeter.

Hız. Ömer vefat edince Suheyb b. Sinan'ı yerine namaz kıldırması için tayin etti.

Emir: Hız. ömer zamanında valilere emir denilmiştir.

Ahdas: Hız. Ömer zamanında güvenlik görevlisine denir.

İlk Atanan Emir: Muğire b.Şu'be'dir.

İlk Müfettiş: Hız. Ömer valilere yapılan şikayetleri araştırmak için Muhammed b. Mesleme'yi tayin etti.

İlk Kadı Tayini: Hız. Ömer tarafından yapılmıştır.

Şam:Daha önceden dimeşk, Ürdün ve Filistin olmak üzere 3 ayrı şehir olarak idare ediliyordu. Hız. Osman Muaviye'yi genel olarak 3 şehri içine alan Şam'a vali tayin etti.

Beytu'l-mal Emini: Hız. Ebu Bekir' zamanında Ebu Ubeyde b. Cerrah idi.

Fey: İslam devletinin gayr-i müslim tebaadan aldığı cizye,harac, ticaret malları vergisi, öşür ve diğer bazı gelirler fey olarak adlandırılır.

Cizye:İslam devletindeki gayr-i müslim tebaanın erkeklerinden alınan baş vergisi cizye, akil-baliğ, hür maddi gücü yerinde ve sağlıklı olan gayr-i müslim erkeklerden alınır.

Sevad: Irak'ın eski adıdır.

Dihkan: Irak'ta köy reislerine verilen unvan.

Harac: Gayr-i müslimlerin topraklarından alınan vergidir. bu vergi Hz Ömer tarafından konulmuştur.
Ticaret Vergisi: İslam tarihinde gayr-i müslimlere ve Müslümanlara ticaret malları vergisini ilk defa Hz Ömer koymuştur.

Harbi: İslam hakimiyeti dışında kalan gayr-i müslim kimseye denir. 1/10 oranında ticaret vergisi verirdi.

Zımmi: 1/20 oranında ticaret vergisi öderdi.

Atların zekatı tabiliğini ilk defa Hz. Ömer uyguladı.

Hız Osman:

Batın malları insanların insiyatifine zahir malları ise görevliler tarafından toplatmıştır.

Divan: Hz. Ömer zamanında fey gelirlerini idare etmek, ölçmek ve dağıtmak amacıyla kurulan idari yapı.

Levh:Fey'den pay alan kimselerin yazılı olduğu levha. Levhe ilk yazılan Hz. Ali'dir Beni Haşim. (Ehlu'l-Bedr)

Atiyye: Fey'den alınan paya atiyye denir.

Füstat: Mısır'da kurulan bir şehir.(Eski Kahire)

Basra,Kufe: Yeni kurulan şehirlerdir.(Hz.Ömer)

İskenderiyye: Füstat 'tan önce Mısır'ın merkezi

Ebu Musa Nehri: Basra'ya tatlı su getirmek amacıyla (Dicle-basra)

Sa'd Nehri: Enbar şehrine su getirmek.

Emiru'l Mu'minin Nehri

Nil nehrini Kızıl denize bağlayan kanal.(ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla)

Hicri Takvim:

Hz. Ali'nin teklifiyle Hz. Ömer zamanında miladi 638 1 Muharrem hicri yılbaşı kabul edildi.

HZ. PEYGAMBER'İN MUHTEREM EŞLERİ

Hız.Hatice bt. Huveylid b.Esed (Mekke)

Hız. Sevde bt. Zema, (Mekke)

Hız. Aişe bt. Ebu Bekir:

Ümmü Ruman:Hız. Aişe annemizin annesi.

Hız. Hafsa bt. Ömer b. Hattab

Hız. Ümmü Seleme

Hız. Zeynep bt. Cahş: (halasının kızı)

Hız. Zeynep bt. Huzeyme

Hız. Sayife bt Huyey b. Ahtap (Yahudi)

Hız. Cüveyriye bt. Haris b.Ebi Dırrar, Beni Müstalik kabilesi.

Hız. Ümmü Habibe bt. Ebu Süfyan.

Hız. Mariye: Mukavkıs'ın hediyesi.

Hız. Meymune bt. Haris: Hz. Abbas'ın baldızı. (Mekke fethi sırası)

Yazı Öğreten Sahabiler:1-Abdullah b. Said b.As,Ubade b. Samit,Hafsa bt. Ömer

YAŞ KRONOLOJİSİ

4.yaş:Süt anneden dönüş.**6.yaş:**Annesinin vefatı.**8.yaş:** Dedesinin vefatı.**13. yaş:**Ticarete başlama.

20.yaş: Hulfu'l fudul.**25. yaş:**Evllenme yaşı.**35.yaş:**Kabe hakemliği.**40.yaş:**Vahiy başlangıcı.

Hicri 1. yıl:Medine ves'i'kası ve kardeşlik antlaşması.

624: Bedir savaşı.**625:** Uhud savaşı.**626:** Müreysi gazvesi.**627:** Hendek savaşı.**628:** Hayber fethi.

628: Hudeybiye antlaşması.**629:** Mute savaşı.**630:** Tebuk seferi.**630:** Mekke'nin fethi ve Hevazin savaşı

632 :Veda hacı ve vafatı

Doğum: 20 Nisan 571 Pazartesi.**Ölüm:** 8 Haziran 632 Pazartesi.

Nemrut: Babil hükümdarı

Yed-i Beyza: Hz. Musa'nın beyaz el mucizesi

Temimî'd-dari: Mescid-i Nebevi'ye kandil taktırmıştır.

33 Yaş: Bayanlar cennette bu yaşta olacaktırlar.

Şemal: Hz.Peygamber'in karakteri ve ahlaki özelliklerini anlatan eser türü.

Hilye: Hz. Peygamber'in fiziki bedeni özelliklerini anlatan eser türü.

Umame: Hz.Hamza'nın oğlu Peygamberimiz tarafından evlendirildi.

Rabia: Peygamberimiz tarafından evlendirilmiştir.

Rifai: Allah Rasulu bu sahabiye öğreninceye kadar kendi dilinde namaz kılmaya musade etmiştir.

Ebu Mahzure:Peygamberimiz'in sesini beğendiği sahabidir.

İlk Hacı:Hız. Adem ve Havva anamızdır.